

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 50 Hll. Negyedévre . . . 3 Negyedévre 4 . . . 50 .		Felelős szerkesztő: Dr. MÓRICZ PÁL. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piacz-utca 47. és 49. szám.
--	--	--	--

Válasz,

dr. Legányi Gyula ur „Iparpolitika“ című cikkére.

Debreczeni jó barátaim már hetekkel ezelőtt figyelmeztettek, hogy a múlt év végén „Iparpolitikai tevédek“ címen megjelent az eddigi kormányok által követett iparpolitikát tárgyilagosan kifogásoló tanulmányomból egyesek olyan tartalmat igyekeznek kiolvasni, ami ese leg reám, a könyv szerzőjére, a ma uralkodó pártpolitika szempontjából árnyat vethet. Mután egyrészt nem tudtam elképzelni, hogy tisztán nemzetgazdasági tartalmu és czélu munkám hogyan eshetik „pártpolitika“ kifogás alá; másrészt pedig, mert nézetem szerint az a különös alkalom, hogy én a debreczeni jogakadémia megüresedett nemzetgazdasági tanszékére pályáztam, sem az ildomoság, sem pedig az eddig követett szokás szempontjai szerint nem szolgálhatnak alapul arra, hogy akár én, akár más pályázótól jogtanári programot lehessen követelni a vallott és követendő tudományos elvekről: annyival kevésbe volt szándékom az „on di“ alakjában megnyilatkozott kifogásokra és föltevésekre nyilatkozni, mert meggyőződésem szerint az illetékes fórumok előtt fekvő okmányaim, bizonyítványaim és nem csekély számu szakműveim sokkal alkalmasabbak — s e részben eddig, más pályázatoknak nem is osztottak meg a nagyközönség nézetei — a rólam és tudományos elveimről való vélemény alkotására, mint az eddig nem követett tanári program kibocsátása. De miután könyveimről a Debreczeni Független Újság e hó 3 án megjelent számában dr. Legányi Gyula ur tollából, nem minden tendenzia nélküli „leszólás“ jelent meg, amit többé szó nélkül nem hagyhatok: engedje meg nekem a tanárválasztó bizottság és Debreczen város jóízűs közönsége, hogy arra, eredeti szándekomtól eltérőleg, őszintén és objektíve nyilatkozzam.

Miután a könyvemet kifogásoló cikk azt állítja rólam, hogy én Magyarország gazdasági függetlenítésének ellensége vagyok azt akarom, hogy hazánk továbbra is Ausztria elnyomó gazdasági hatalma alatt maradjon, első helyen azt kell kijelentem, hogy egyrészt könyvem nem a vámterület kérdéséről, hanem az eddig és ma is követett iparpolitika helytelenségeiről íródott, másrészt pedig épen az ellenkezőjét vallom és követelem könyvemben, mint amit dr. Legányi ur nekem tulajdonít. Csakhogy én, bár a lehetőség nap-szerű formába öltve, tudományos és mérlegelő formában fejtem ki nézeteimet. E s sorsban, mar az előszóban kijelentem, hogy nemzetgazdasági kérdések nem közjog-politikai kérdések Magyarországon s a kereskedelemügyi miniszternek ilyen fölfogását elutasítom. — Hiszen a 67-iki kiegyezés alkalmával a gazdasági viszony nem soroztatott be a közjog politikai kérdések keretébe, sőt világosan

főntartotta szabad gazdasági rendelkezésünk jogát, midőn a kötött gazdasági szövetséget a közjogi jelentőségű „közös“ kérdésektől függetlenül fölbonthatónak jelentette ki; már pedig az csak nyilvánvaló, hogy sokkal nehezebben fog menni gazdasági különválásunk Ausztriától, ha azt a többi „közös“ kérdésekhez kapcsolva, politikai kérdésnek nyilvánítjuk. Nézetem szerint tehát azok akadályozzák gazdasági önállósulásunkat, akik azt a pártpolitika körébe vonják, mert azt sürgősen, sőt azonnal meg lehet és meg kell valósítani közjog politikai kereten kívül. Csak hogy a gazdasági önállósulás nem okvetlen jelenti az önálló vámterületet; első sorban a „közös“ konzulátusokat és a többi „közös“ közgazdasági intézményeket kell megszüntetni és önállósítani, mert első helyen ezek okozták, hogy a kiegyezés óta nemzetgazdaságunk sem anyagilag, sem erkölcsileg előre nem haladt.

Az önálló vámterület kérdésében a mérlegelés álsá pontjára helyezkedem. Ugyanis először azt kell eldöntenünk, hogy mezőgazdasági biztos egzisztenciánkat lönn akarjuk-e tartani vagy a széles körben elterjedt ipari jelszavak alapján helyezkedni. Első esetben — és ezt statisztikai adatokkal igazolom — nekünk kedvezőbb a közös vámterület; de nem a régi módozatokkal, hanem öntudatos fejlődés biztosításával. A második esetben, ha t. i. ipart akarunk teremteni és pedig oly nagyszabásu keretben, mint ahogy a róla a hivatalos iparprogram is álmodozik: föltétlenül meg kell valósítani az önálló vámterületet. Eddig abban az irányban nem történt meg előkészítő sem, s azzal vádoltom, e miatt kárhóztatom könyvem minden sorában az eddigi kormányokat. Ez könyvem gerince, ez annak kitűzött czélja s ez annak főjellemvonása, nem az, amit Legányi ur annak tulajdonít. Végső rezutátumként bemutatom az eddigi kormányok tévedéseit, indolencióját, a koteszeloknak minősített állami szubvenziókat, Ausztria állandó rosszhiszeműségét és kijátszó törekvéseit s ezek megszüntetését követelem. A magyar társadalmat, a municiplumokat nemzetgazdaságunk védelmére szólítom, s ajánlom, hogy hathatós védelmi eszközül vonjuk a nélkülözhető osztrák cikkeket fogyasztási adó, vagy társadalmi bojkott alá!

Körülbelül ez az én könyvem tartalma. Czálja nyilvánvaló. Szerkezete nem sablonos, mert az ellentéteket tulságosa csoportosítva állítom szembe s így eshetik meg, hogy aki azt nem olvassa végig, olyasmakat tulajdoníthat nekem, a miket dr. Legányi ur tulajdonított. Első harmadrésze kizárólagos elemlet s az individualisztikus közgazdasági politika legjózanabb fizokrata elveit és a szabadkereskedelem szempontjait állítom előtérbe; így, az állam tulságos és egyoldalú befolyásával szemben, a fogyasztó közönség érdekében természetes, hogy a vámokat nem

helyeslem — de a jogos védekezés eszközének tartom.

Hogy dr. Legányi ur mást olvasott ki könyvemből, főleg annak tulajdonítom, hogy azt félig sem olvasta el; ha legalább a harmadik fejezetben lerakott antithézisig eljutott volna, nem azt írta volna könyvemről, amit írt; ha pedig az ötödik fejezetben foglalt konkluziót is elolvasta volna, akkor bizonyára nem írt volna semmit. Ezért nem tartom szükségesnek, de a küszöbön levő tanárválasztásra való tekintetből ildomosnak sem, hogy dr. Legányi ur szakszerűnek látszó kifogásaival is foglalkozzam; ha tetszik, tanárválasztás után — bármi legyen annak kimenetele — szívesen fölveszem az idedobott keztyüt.

Végül, midőn dr. Legányi urnak megköszönöm, hogy könyvemet ennyi figyelmére is méltatt, talán nem leszek szerénytelen, ha a méltányosság és a jóízlés nevében elvárom, hogy a többi pályázók minde-
nikének, legalább egy egy szakmunkáját, még a tanárválasztás előtt legalább annyi tárgyi agóssággal mint az enyémmel tette, szintén nyilvános kritikája körébe vonja; — mert különben azt kellene hinnie Debreczen művelt közönségének, hogy föllépése csak indokolatlan személyeskedés akart lenni.

Debreczen, 1905. május 8.

Dr. Forgón Lajos.

Országgyűlés.

Szűzbeszédek napja a Házban.

Budapest, május 8.

Ma igazán a szűzbeszédek napja volt. Négy uj képviselő mutatkozott be a Házban. A szót elég jól kezelik.

Kibujt a szeg is a zsákból. Kitünt, hogy a nemzetiségi képviselők a felirat ellen foglalnak állást, tehát ajánljának a magyar nemzet jogai ellen — Bécsnek. Tehát a Tisza párti császármadarak megtalálták bennök a segítő csapatokat.

Az ülés lefolyásáról az alábbi tudósítást közli parlamenti tudósítónk:

Elnök: Justh Gyula.

Pop Csicsó István: A nemzetiségi képviselők kenyeteinek külön pártot alakítani, mert olyan magyar politikai párt nincs, a mely Deák Ferencz alkotását, az 1868. nemzetiségi törvény végrehajtását követelné. Beszél a választói jogról, amely oly igazságtalan, hogy vannak községek, ahol a kóndásnak, mert nemes, van szavazati joga, de az egész lakosságnak nincs.

Felkiáltások a baloldalon: Ez régi jog.

Vlád Aurél: El kell törölni a régi jogokat! (Nagy zaj.)

Glück Ede

legnagyobb czipő áruházában óriási választék legjobb minőségű férfi-
női- és gyermek-czipókben, kalap, fehéremű és divat-cikkeben mesés
olcsó árak mellett Piacz- és Kossuth-utca sarkán, Kistemplommal szemben.

Pop C. jeglán: Hieronymi rendelete a gyülekezési stv dolgában a nemzetiségek ellen való és mi volt érte a viszonzás? A magyarok mindenünnen kibuktatták s hogy mandátumot kapjon, kénytelen volt lemenni az általa gyűlölt nemzetiségek közé. (Derűtség.) De büszke vagyok rá, hogy román szavazatot nem kapott az az ember. A nemzetiségek üldözésének politikája helytelen. Ő van olyan hazafi, mint akármelyik képviselő. (Derűtség.) A nemzetiségi felirati javaslat egyes pontjait kommentálja s kérdi, hogy van e bíróság, ahol román jegyzőkönyvet vennék fel?

Benedek János: Hát még mi a szösz kellene?

Barta Ödön: Még azok is románul beszélnek a bíróság előtt, akik tudnak magyarul. (Nagy zaj.)

Elnök: Kérem tessék meghallgatni a szónokot!

Hock János: Nagyon nehéz!

Pop C. István Tiszának ezt feleli, hogy azért nem léphetnek az ország legnagyobb pártjába, mert még az intranzigens, radikális Kossuth Lajos szelleme sincs ott. Kossuth nagy szeleme nem keresett kicinsyenes ürügyet, hogy a nemzetiségeket elnyomja.

Szász József: Maguk szépen meghódolnak!

Pop C. István: Irányi hányszor sürgette az általános választói jogot, megtartották önök? Hanem Bánffy az ő lapjában azt mondta, hogy ő minthogy felszívta magába a függetenségi pártot.

Vlád Aurél: Itt pedig azt mondta, hogy a felirat csak az ő programja!

Hock János: Ez hazugság!

Vlád Aurél: Jegyezze meg a képviselő ur, hogy nem szoktam hazudni.

Hock János: Azt, hogy csak az ő programja, nem mondta. Ez hazugság!

Pop C. István: A koalíció nem vette be a feliratba az általános választói jogot. Csak akkor lesz itt rend, ha az összes népek beolvadnak a magyar fajba.

Hock János: Ez se igaz!

Pop C. István: Szent Istvánra hivatkozik Bánffy felfogása ellen. Nyelvüket akarják, melyet semmi körülmények közt oda nem adnak.

Kiáltások: Nem igaz!

Pop C. István: A nemzetiségi törvények egyetlen pontjában ze hajlottak vegre, mely kedvező lett volna rájuk. Be akarják olvasztani a nemzetiséget a magyar fajba. Ha ez nem fajharc, akkor nem tudja, hogy mi.

Az elnök rendreutasítása.

Justh Gyula elnök: Figyelmezteti a szónokot, hogy itt a magyar parlamentben nem szabad ilyet állítani. (Élénk helyeslés minden oldalon.) A nemzetiségeknek sehol a világon jobb sorsuk nincs, mint itt. (Tetszés minden oldalon). Senkinek nincs itt beolvasztó törekvése s aki olyat állít, meri mondani, hogy az tudva valótlant mond. (Élénk helyeslés az egész házban). De egyet megkövetelhetünk: hogy e hazának minden polgára beszélje az állam nyelvét. (Taps és éljenzés minden oldalon). Azért felszólítja a szónokot, hogy itt fajharcot ne emlegessen, mert a fajharcot az olyan dolog emlegetésével lehet elő-

idézni. (Hosszas helyeslés az egész házban).

Pop C. István: Köszönettel veszi az elnöki enuncziációt, meg az ilusztrálást. Nem a magyar parlamentre, hanem Bánffy Dezső értette szavait, A feliratot nem fogadja el.

Bánffy, a rettenetes.

Metzner Béla azt feleli Pop C. Istvánnak, hogy senki se akarja elvenni nyelvéket...

— Bánffy! Bánffy! — kiáltják az oláhok.

Metzner Béla áttér ezután a felíratra, melyet elfogad. Tízsa beszédjével foglalkozik, melyet a közös vánterületről mondott. Ezt ne a miniszteri székeből mondta volna el, mert onnan a nemzet többségének véleményét szabad csak elmondani. Foglalkozik a vánterület kérdésével s az önálló vánterület elmaradhatatlannak mondja. A katonai programot helyesli, s addig is, míg az önálló hadsereg megvalósulhat.

Szünet után

Dési Géza a felíratot foglalkozik. A népoktatási törvényjavaslat hiányát szemérveti a koalíciónak.

Vázsonyi Vilmos: Állami népoktatás?

Dési Géza: Igen, annak vagyok híve. (Tetszés a jobboldalon.)

Russu Sirianu közbekiált.

Dési Géza: Ime, ez a közbekiáltás is bizonyítja, hogy mi nem paktálunk a nemzetiségekkel.

Egy hang: A szászokkal!

Russu Sirianu: A kerülete nemzetiségi. Csak választáskor paktálnak.

Dési Géza: Nem tagadom, hogy oláhok a választóim, de ha a mandátum ára magyar önértetem megkisebbitése volna, akkor odadobnám ezt a mandátumot. (Tetszés a jobboldalon.) Szólv ezután a katonai kérdéssel foglalkozik s mindenek fölött a magyar nevelést tartja legfontosabbnak. Majd a nemzetiségekről szólva, Pop C. Istvánnak felel. Pop Szent Istvánra hivatkozott. Kivánja, vajha beszédjét Szent István idejében mondta volna. (Derűtség a jobboldalon.) De igazán furcsa, hogy ezer évvel azután hozakodik elő ilyen érvekkel. A nagy és erős Oroszország, — látjuk — milyen harcokat fejt ki nyelve érdekében. S a szegény Magyarországnak még védekezni sem szabad a nemzetiségek partikuláris törekvéseivel szemben.

— Nincs partikuláris törekvés! — kiáltoznak az oláhok.

Dési Géza ezután arra tér át, hogy a szabadelvűpart örömmel fogja üdvözölni, ha a koalíció pilanatok alatt fog megvalósítani olyan nemzeti dolgokat, melyekhez nekik évek kelhetek. A szabadelvűpart sohasem lesz akadály.

Leszkay Géza: Most is az! Ott állnak a nemzet és király közt?

Dési Géza kérdi, hogy a koalíció milyen érzelmeikkel van a néppart főprogramjával: a revízióval szemközt? Nem fogadja el a felíratot. (Helyeslés a jobboldalon.)

Kelemen Samu a miniszter bukott kormányát követi igen öleles beszédben támadta a szabadelvű pártot és a bukott kormányt. Bármily keveset tartalmaz is a felírat, elfogadja. A válságos jogi formulával megoldani nem lehet. A nemzet nem azt akarja tudni, mik a jogai, hanem: mennyi ereje van jogain? Tízsa a felíratnak az önálló gazdasági berendezkedésre vonat-

kozó részét nem fogadja el, míg Dániel bíró elfogadja, tehát a szabadelvű pártban nincs egyáltalában egyetértés. A gazdasági önállóság még egyetlen ország pusztulását sem okozta. Nem türbeti a nemzet, hogy az uralkodóház boldogsága az ő pusztulására épüljön. E fogadja a felíratot, (Zajos helyeslés és taps.) mert az haladást jelel.

Bozóky Árpád kérte, hogy beszédét holnap mondhasa el, amit a Ház megengedett.

Az ülés vége 2 óra előtt.

Vármegyénk és vidéke.

Az elhagyott férj szomorú regénye.

Szökés a tacsóval és két gyermekkel.

Mint a „Nagyváradi” írja, Juberg Jakab püspökladányi kereskedő városról-városra kereste két kicsiny gyermekével megszökött feleségét, míg vegre Szegedre utazott, ahol rájuk talált. A szegedi rendőrséget a minap Orosházáról értesítették, hogy Inberg Jakabné Weiszberger Berta, püspökladányi kereskedő felesége két éves és három éves gyermekével és szeretőjével, a husz éves Jakab Sándorral megszökött, s a szökevényeket az asszony férje keresi.

Mig a sürgöny keresztül kasul cikázott az országon a, szegedi rendőrfőkapitány előtt megjelent a férj. A főkapitány már ekkor értesült arról, hogy igen csinos menyecske szállott be a Friedmann-féle vendéglőbe, ahol folyton csókolózik a kedvesével.

Inberg Jakab csaknem cigánykeréket vetett fajtalmában, mikor ezt meghallotta. A főkapitány intézkedésére a rendőrségre hozták a szökevényeket. Elöl tipogott a parányi két gyermek. Egymás kezét fogták. Mikor Inberg meglátta, őket lehajolt hozzájuk és sirva csókolgatta őket.

Következett ezután fölemel fölvel Inberg Jakabné és busan, halovány arccal Jakab Sándor, a ruhatisztító segéd.

— Nye ez nap óta kereslek beneteket — szölt Inberg az asszonyhoz. Miért tetted velem ezt a csúfságot? Nem voltam én neked jó urad? Bantottalak talán ujjal is? Röszabb vagy mint Lujza herezegnő, mert az csak egy gyermekével szökött, de te mind a kettőt elvitted.

Ezekután a szegedi főkapitány némi erköcsi leszkében részesítette Inberg Jakabné, majd felhívta a férjet, hogy a gyermekekre való tekintettel vegye vissza feleségét.

Ez megtörtént, de a sok izgalom annyira megtörte Inbergét, hogy az ájulás környékezte. Felesége gyöngéden karonfogta és levezette a rendőrség udvarára, ahol kancsó vízzel leöntötték a roppant fő izgatott férjet. Ezalatt az asszony gavallérja, Jakab Sándor vigyázott a gyermekekre.

Mikor Inberg magához tért, mindnyájan a Friedmann vendéglőbe mentek, ahol megebédeltek. Inberg azután visszautazott családjával Püspökladányra.

Hajdumegye közigazgatási bizottsága hetlen délelőtti tartotta a rendes havi ülést Domahidy Elemér főispán elnöklése alatt. A rendes havi jeentéseket tárgyalák.

Tüz. Zichermann Jakab hajdusámsóni lókos tanyáján a szalma-kazal kigyult és leégett. A tűz oka ismeretlen.

Jéggyár Nyiregyházán. A nyiregyházai közvágóhidon jéggyárat építenek. A jéggyár a hűtőkamarákkal együtt júniusban fog megnyitni.

KELLNER és WITT új részlet üzlete Csapó-u. 22.
megnyílt. — Nagy választék. — Olcsó árak. — Szolid kiszolgálás.

Peronospora-fecskendők, Kerti-fecskendők,
kerti-padok, konyha-edények, főző-konyhák

raktára
Sesztina Lajosnál
Piacz-utca 23.

As
hogy Mol
tört két k
asszonya
nár Andr
tésért feij

Vil

Jászberén

lámákat

téséhez r

Har

a Tem

megtám

mestert.

fogták,

loptak.

három

litott H

Konti-ut

jébe és

Amikor

adott, a

a bátor

lekjelen

az egyi

dulatra

V

Megrend

Kornhoff

egyik leg

agyonöt

a román

vaskeres

tulajdon

tolyat c

jól. Az

megjegy

neki, me

öngyilk

hallotta

„Nos, h

szép ten

uj fagyv

Ot hon

ágyába

mentek,

B

tőjét.

Kovács

Télen

fűrésze

szerelem

fiatal le

férjjele

nem hit

után p

hogy el

visszaté

házba,

Kevesse

Csoma

A férj

szerető

mellett,

ment.

az aszt

melibe

mert a

letartó

K

Solym

rület

szolga

táben

megye

leti ál

Üz

Az eltört korszok. Nem az a baj, hogy Molnár Jánosné Gavallér Julianna eltört két korszok, hanem az, hogy a szomszédasszonya fején törte el, amiért aztán Bodnár Andrásné Zarádi Klára könnyűtes írásért feleltette.

Villamvilágítás Jászberényben. Jászberény utcáinak világítására villamos lámpákat állít. Az elektromos közpon felépítéséhez ma már hozzá kezdtek.

Mi az újság?

(Május 8.)

Haramia világ Ujpesten. Ujpesten a Temető utcában két fiatalember megtámadta Ráth Ferencz bognármestert. A földreterpérték, száját befogták, azután óráját és lánczát ellopták. — Ugyancsak vasárnap éjszaka három bekormozott arcú férfi beállított Horváth Mihálynénak Ujpesten Konti-utca 2. szám alatti vendéglőjébe és fenyegető hangon pénzt kért. Amikor az asszony elutasító választ adott, a haramiak megragadták. Erre a bátor asszony nem vesztette el lélekjelenlétét, kést ragadott és megszurta az egyik merénylőt. A nem várt fordulatra a rablók elmenekültek.

Vasárnap szép temetést látta. Megrendítő eset történt Marosvásárhelyt. Kornhoffer Ernőné Müller Irén, a város egyik legszebb asszonya forgó pisztolyal agyonlőtte magát. Pénteken reggel 9 órakor a róm. kath. plebániából kijövet, bement a vaskereskedésbe és ott arra kérte az üzlet tulajdonost, hogy tegnap vásárolt forgópisztolyt cserélje be, mert az nem működik jól. Az üzletben éppen jelen volt hírlapíró megjegyezte erre: „Nem kell pisztolyt adni neki, mert nagyon izgatottnak látszik, hátha öngyilkos akar lenni.” Az asszony is meghallotta e megjegyzést és így válaszolt: „Nos, ha az lennék is, legalább vasárnap szép temetést látta.” Ezzel a kiválóított új fegyvert ridiküljébe csuszattatta és távozott. Otthon nem volt senki. Áöltözött, lefeküdt ágyába és halántékába lőtt. Vasárnap temették.

Szíven szurta a felesége szeretőjét. Kelemen János székesvári parasztagazda Kovászna háromszékvármegyei közégben. Télen az ottani faiparvállalat erdei gőzfűrésztelepen dolgozott és azalatt felesége szerelmi viszonyt szőtt Csoma Karoly fiatal legényével. A szomszédok közölték a férjével, hogy neje megcsalja. Ez azonban nem hitte. Végre is hosszúságos rábeszélés után próbára tette nejét. Azt mondta, hogy elutazik s eltávozott hazulról. Később visszatért s észrevélenül belopódzott a házba, ahol az ágy alatt húzta meg magát. Kevésel később a felesége is szeretőjével, Csoma Karollyal együtt bejött a házba. A férj türelmesen várt és mikor a két szerető a legbizalmasabban üldögélt egymás mellett, hirtelen előugrott. A két férfi öre ment. A verekedés hevében Kelemen János az asztalon heverő késsel Csoma Karolyt melibe szurta. Ez rögtön szörnyet halt, mert a szurás szívét érte. Kelemen Jánost letartóztatták.

Képviselőből katonatiszt. Báró Solymossy Ödön, a lövői választókerület volt képviselője, aktív katonai szolgálatba lépett és ennek következtében lemondott összes, a sopronvármegyei törvényhatóságnál viselt tiszteleti állásáról. Báró Solymossy azért

vonult vissza a politikai élettől, mert a múlt választáson kisebbségben maradt. Báró Solymossy Ödön különben tartalékos huszárfőhadnagy volt s a múlt évben nősült meg; neje Zichy grófnő.

Automobil-kiállítás Budapesten. Vasárnap nyílt meg Budapesten a II. automobil és léghajókiállítás. A kiállítás 14 napig fog tartani. Az érdeklődés nagy.

Transvaal új alkotmánya. Az angol kormány által Transvaal részére ki dolgozott alkotmánytervezet sehogy sem tetszik a derék buroknak. Legutóbb a hős Botha tábornok vette elős bírálat alá ezt a tervezetet. Szerinte az új alkotmány a kormányt teljesen a törvénytestület elé helyezi. Ehhez járul még az, hogy a képviselők egyharmadrésze kinevezés útján jut a parlamentbe, aminek az lesz a következménye, hogy a szavazások mindig a kormány javára fognak eldőlni. Könnyű lesz megszavaztatni Anglia részére a 30 millió fontnyi hadisarcot. Botha szerint ez nem is lesz parlament, hanem vitaközös társaság. Főszerelem az új tervezetnek még az is, hogy a burképviselőknek csak az elnök engedélyével lesz szabad anyanyelvükön beszélni. Különbösen reméli, hogy Anglia csakhamar be fogja látni, hogy ilyen alkotmánnyal kormányozni lehetetlen.

Egyházak és iskolák.

P. Nagy Zoltán egyházi szerzeménye. Az ifjuság vasárnapi zsidóavatója ünnepejének legmagasabbabb mozzanatát bizonyította az óriási közönség részvételével lefolyt istentisztelet képezte, melynél látogatottabb már régóta nem volt a nagyemlékű nagytemplomban.

Közel 10,000 ember szorult ki a szentek falak közül az Isten szabad ege alatt emelvény lelküket az Urhoz, midőn a 200 tagból álló főiskolai kántus lelkétjáró szózata áramott elő a tág kapucsarnokból.

Az igazi áhíhat szentelt hangjai valának ezek, az imádság és honszerelmek rajongó megnyilatkozása, oly megrázó öserővel, a minővel a bilincsekből szabaduló gályarabok hátkozogó zenghetett fel annak idején. A hallgatóság szeméibe könnyűödött, a vigasz és nemzeti önérzet fényes csillogása, míg a nemes szenvedelmekben haborgó lélek ünnepejés, mélyenjáró, örök fogadalmakat tesz.

Dávid szelleme járt közöttünk, a saját fájdalmaiban büntisztuló zsoltárkirály és leborulva hallgattuk hárfájának kenetteljes zengzetét...

Akarod tudni szives olvasó, ki volt az, ki lelketet megremegtetett, szívedet szent lángolásra gyúlasztá? P. Nagy Zoltán. Az ő hárfája esendült át tizezreknek lelkei...

Városi zenedékné szombati hangversenye iránt széleskörű érdeklődés mutatkozik. A zenekedvelőket a pompás műsoron felül a hangversenyre következő táncmulatság élvezete is kínálkozik s így nem csoda, ha a páholyok javarésze már eddig is elment.

Az estély fővonzó — erejét mégis a zenedé zenekarának működése képezi, mely műsorára vette az időszerű Csokonai — nyitányt s a Proféta operának grandiozus indulóját. Nem kevésbé érdekesnek Jablonczay Lenke k. a. szereplése, ki Webernek gyönyörű zongora-hangversenyét fogja játszani, ritkán élvezett zenekari kísérettel mellett. Ugyancsak orchester mellett játszik városunk szárnyáthorogató művésznővendéke: Wessprémi Andor, a classikus nagymester T.-dur hegedűromacában. A beletti jegyek árai: Egy K. és másfél korona.

Vizsgák a tanyai iskolákban. Az óhattelekházai iskolákban május 28 án délelőtt 9, a belső óhatiban ugyanezen nap délután 2, a halápiiban június 1-én délután 3, az onódiban június 4-én délután 3 órakor tartják meg az évzáró vizsgákat, amelyre az iskolaszék Oláh Károly tanácsnokot és Varga Elemér polgármesteri titkárt küldte ki.

Tanácsbíró-választás. Puky Gyula volt főispán, egymás után lemondott mindazon aláukról, amelyekkel a polgári és egyházi élet terén a közbizalom Debreczenben való lakozása alatt megtisztelte. Most lemondott az alsó-szabolcs-hajdúv déki ev. ref. egyházmegyénél viselt tanácsbírói tiszteről is. Helye betöltésére már el is rendeltek a szavazást. Utódjául többeket emlegetnek; köztük Kovacs Gyula országgyűlési képviselőt, a hajduszoboszlói egyház főgondnokát.

Vizsgálatok a kereskedelmi iskolában. A kereskedelmi iskola igazgatósága most tette közzé a felső osztály osztályvizsgálatainak idejét 11., 12., 13. és 15. éni; az írásbeli érettségi vizsgálatok ideje május 17., 18., 19., 20., 22., 23. és 24-én. Az ideát a miniszteri biztos dr. Szabó Sándor sárospataki jogakadémiai tanár lesz.

UJDONSÁGOK.

Az emlékünnepek szakszabitságai.

Az e hó 1 ére kitűzött százados Csokonai emlékünnepek rendező bizottságainak névsora a következő:

Fogadó bizottság: Domahidy Elemér elnök, Kovacs József h. elnök, Vecsey Imre alelnök, Géresi Kálmán, Dobieczy Sándor, dr. Tüdös János, Marton Imre, Nomes Kálmán, Balogh Ferencz, Bernáth Elemér, Dicsőfi József, Dóczy Imre dr. Ferenczy Gyula, dr. Kenézy Gyula, dr. Balkányi Miklós, Komlóssy Dezső, Márk Endre, dr. Popper Alejos, Sárváry Lőrincz, Sinka Sándor, dr. Szántó Számuel, Szavay Gyula, Könyves Tóth Kálmán, dr. Tüdös Kálmán, Zádor Lajos, Kardos Albert, dr. Vargha Elemér.

Szállásoló bizottság: Oláh Károly elnök, Szabó Kálmán h. elnök, Acél Géza, dr. Árvay Béla, dr. Boldizsár Kálmán, Fazekas Sándor, dr. Jászai Rezső, Kerei Sándor, dr. Kardos Albert, dr. Kardos Samu, dr. Nagy Zsigmond, Kiss Sándor, Sass Béla, Szilagyi Bálint, Vetéssy Béla.

Sajtóbizottság: Szavay Gyula elnök, Zoltai Lajos alelnök, Békassy Jenő, Rudnyanszky Gyula, Than Gyula, dr. Csűrös Ferencz, dr. Gulyás István, dr. Barcsa János, Divényi Gyula, Gál Zoltán, Loránt József, dr. Redey Dezső, dr. Rátz Lajos, Szathmáry Zoltán, Székely Imre, Pogány Kornél, S. Szabó József, dr. Varga Lajos, dr. Kardos Albert.

Kiállítási bizottság: Komlóssy Arthur elnök, dr. Gulyás István, dr. Ferenczy Gyula, dr. Barcsa János, Csáthy Ferencz, Löfkovits Arthur, Komlóssy Miklós, P. Nagy Zoltán, Alföldy Béla, Mácsai Sándor, dr. Tüdös Kálmán, Kardos Albert.

Két öngyilkossági kísérlet.

Kefekötő inas. — Kefegyári munkásleány.

Hétfőn délelőtt két öngyilkossági kísérlet történt Debreczenben. A véletlen folytán ugyanazon foglalkozású egyének az öngyilkos jelöltek: a 17 éves fiú, aki melibe lőtte magát, a 28 éves leány, aki marólugot ivott — kefekészítők. A fiú fölépül alkalmasint, de a leány meg fog halni. A két ön-

Üzletáthelyezés miatt

a legújabb tavaszi ujdonságok, női és gyermek felöltőkben, nap- és esőruháknak, blouzok, alsó szoknyák (juponok), gyermek ruhák stb. míg a készlet tartásos olcsó árakon kaphatók **Darvas Testvérek** női- és gyermek felöltők áruházában **Debreczen, a Hungaria mellett.**
Az üzlethelyiség kiadó.

gyilkosságról az alábbi tudósítást közöljük:

Fülep János 17 éves kefekötő inas a csapókeret II. járás 334. sz. a. lakásán hétfőn reggel 5 mm. revolverrel kétszer mellbe lőtte magát. Az egyik golyó csak a ruháját érte, mert izgatottságában nem talált, a második azonban a jobb mellkasba furódott a harmadik bordacsont a'att, de nemesebb részeket nem sértett meg. A helyszínen Balkányi Emil kerületi orvos és Bikfalvy Miklós rendőrbiztos jelentek meg és a sebesülteket beszállították a kórházba. Az állapota nem súlyos, alkalmasint felépül. Tettének oka a feletti elkeseredése, hogy nem tudta magát fentartani. A golyót még nem távolították el a sebtől.

Tibay Mária 28 éves munkásleány hétfőn délelőtt a kefégyárban 12 fillér áru marolucot ivott. Esméletlen állapotban szállították be a kórházba, ahol a halállal vívódik. Felépüléséhez nincs remény. Tettének oka: életunttság.

Személyi hírek. Báró Bánffy Dezsd és neje hétfőn délben utaztak vissza a fővárosba. A vasuti állomáshoz kikísérték az ifjuság küldöttjei és a bájos zászlóanyának díszes bokrétaival kedveskedtek. — A vidéki küldöttségek és a vendégek javarésze is elhagyta már városunkat. — Zádor Lajos bankigazgató hosszabb üdülésre San Remo-ba utazott.

Hódmezővásárhelyi vendégek. Az ifjuság zászlóavatási ünnepélyén képviseltette magát Hódmezővásárhely város is Juhász Mihály polgármesterrel és Kmetykó József főjegyzővel, akik megtekintették Debreczen közintézményeit is Király Gyula tanácsnok kalauzolásával mellet. Hétfőn utaztak el.

Nyári gyermekmenhelyek. A város a tanyákon két nyári gyermekmenhelyet tart fenn június, július és augusztus hónapokban, ahol a munkások apró gyermekei egész nap gondozásban részesülnek. A tanács a belsőhatáiban Balla Ödönné, a külsőhatáiban Molnár Ferenczné okleveles óvónőket alkalmazta.

Nőegyleti gyűlés. A szent Erzsébet egyesület május hó 10-én, szerdán délután 3 órakor a Svetits intézetben választmányi ülést tart, melyre a f. cz. választmányi hölgyeket ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség.

Országos birokverseny. Vasárnap délután folyt le a nagyerdői sport téren a birkozóverseny meglehetősen érdeklődés mellett. Az első díjat, az ezüst koszorút az aradi Odry Zoltán, a második díjat a miskolci Nagy Zsigmond nyerte el.

Alkoholisták — antialkoholisták. A magyar szőlős gazdák országos egyesülete érdekes mozgalmat indított az antialkoholisták ellen. Mozgalmát, melynek indoklását és célját külön memorándumban foglalta össze a többek között ezeket mondja: „a magyar szőlős gazdák szövetségének elsőrendű kötelességének ismeri figyelmét mindazon mozzanatokra irányítani melyek borfogyasztásunkat akadályozzák illetve annak általánosabb elterjedésére gátlólag hatnak. Azért nemcsak a pálinka serhódítása ellen küzd, de felveszi egyúttal a harcot a „szeszellenes mozgalomnak” helytelen módon való meghonosítás ellen. Mint ismeretes az antialkoholisták világszerte százezer számra gyűjtenek tagokat, tagjaikat nemcsak józanságra vagy mértékletességre kötelezik, hanem minden szeszszes folyadékkiól való megtartoztatásra. Elmondja továbbá, hogy a közegészség és közérkölcsek csak a mértékletességet követeli

meg, míg az antialkoholisták a fentebb vázolt módon túllépnek a célon s ezzel a szőlő gazdaságának indokolatlan kárt okoznak. Állást kell foglalni a szesz ellenes egyesületek mostani működése ellen. Ilyen értelemben a földmivelési és kereskedelmi minisztereknek felterjesztést is intéztek.

Igazgatósági ülés. A debreczeni tisztviselői egyesület hétfőn délután ülést tartott, az ülésen kölcsön engedélyezések nyertek elintéztést.

Halálozások. Meghaltak: Baka István ev. ref. 51 éves özv. Nagy Józsefné szül. Mike Lidia ev. ref. 65 éves, Molnár Erzsébet ev. ref. 17 éves, Mezei Bálint ev. ref. 20 éves, Burai Erzsébet ev. ref. 12 éves, Vadaszi Lajos ev. ref. 8 éves, Gyulai István ev. ref. 72 éves, Katona Róza ev. ref. 12 hónapos, özv. Barta Gáborné szül. Harangozó Zsuzsanna ev. ref. 44 éves, Papp Aladár ev. ref. 16 hónapos, Böszörményi Pal ev. ref. 6 hónapos, Szabó Borbála ev. ref. 50 éves, özv. Racz Györgyné szül. Harasnyai Julianna ev. ref. 82 éves, Kaszás Sándor ev. ref. 3 éves, Korkoly János róm. kath. 64 éves.

Nyilvános panasz. Több Petőfiteri lakos panaszt emelt nálunk, hogy a Petőfi téren és a vasuti posta-épületnél a hidfeljáró előtt irtóztatós tűz áramlik a csatornákból, amelyek tűzgázló rv. telyokkal nincsenek ellátva. A panaszt a városi mérnökség figyelmébe ajánljuk.

Felhívás. A kereskedő ifjak asztaltársaságának összes tagjait felkérem, hogy ma kedden este 9 órakor a „Dréher” külön helyiségében megtartandó rendkívül fontos értekezleten teljes számban megjelenjenek szíveskedjenek. Adler Henrik elnök.

Meghívó. A „Debreczen városi és hajduvármegyei rabsegélyző egyesület” f. évi május hó 14-én d. e. 11 órakor a városháza nagytanácstermében tartja meg évi közgyűlést, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívom. Tártyak: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári, 3. pénztárvizsgáló-bizottsági jelentések. 4. Folyó ügyek. 5. Esetleges indítványok. Debreczen, 1905. május hó 6. Csiky Lajos, a rabsegélyző egyesület titkára.

Ha az önkéntes kutyamagyar. A temesvári tüzerönkéntesek iskolalovaglásra voltak vezényelve, köztük Gungl Ferenc önkénteskáplár is. Friedenwanger tüzerkapitány valami miatt haragra gerjedt és rákiabált Cunglra, majd pedig követ kapott fel és Gungl avval megdobta és megsebezte. Ez nem volt elég. A kapitány fölkapott egy csomó kavicsot és azt Gungl arcába vágta. Gungl arcából kiserkedt a vér. Az iskolalovaglás vezénylésének eme új módját a haragos kapitány aztán úgy folytatta, hogy a lovon ülő Gungl ököllel mellbe vágta úgy, hogy Gungl a nyeregben hátrazuhant. Az így megejtett lovaglásra való oktatás után Friedenwanger kapitány összehívta az önkénteseket és indokolni próbálta előttük, hogy miért ütötte meg Gungl. Hogy ő figyelmeztette valamire és Gungl nem fogadott szót és így tovább. Az indokolás nem tett nagy hatást, amint hogy teljesen mellékes, hogy az ilyen ütlegelést milyen indokolással próbálják enyhíteni. Az ügy további fejleményei elé természetesen élénk érdeklődéssel néznek minden körben. Frie-

denwanger kapitány egyébként rendszeren csak így szokta megszólítani az önkénteseket: Hundsmagyaren... és ezért a díszes titulusról izzadja a magyar paraszt véres verejtékkel az adót — írja a Temesvári Hirlap. Hát az ilyen nekiszilajodott vad osztrákok pár egészséges magyar pofonnal nem lehetne megszelidíteni?

Szajkosár nélkül. A városi peczerek nagyon lassván teljesítik köteleességüket, aminek a következménye a feltűnően gyakori ebmarás. — holott a városi szabályrendelet értelmében nem elegendő, hogy az utcára kihocsájtott ebek nyakán ott fittegen az adóbélyeg, kell hogy szájkosarat is hordozzandk s ha ezenincs rajtuk úgy a peczerek joggal rávethetik a hurkot az ily kutya nyakára. Nem új jelenség, hogy én a legnagyobb és legveszedelmesebb kutyák tulajdonosai respektálják legkevésbé a szájkosár rendeletet és esténként ép a korzón csatangolnak az ily szájkosár nélküli nagy ebek. Leginkább a katonatisztek kutyái nincsenek szájkosárral ellátva és ezzel szemben rendőrségünk nagyon is elnéző. Ez hiba. A szabályrendeleteket a városnak minden egyes lakója köteles respektálni és van mód annak a megtorlására is, ha azt a katonatisztek egyik-másika csak holmi polgári intézkedéseknek szeretnék binni. Elvárjuk a rendőrségtől, hogy átír legközelebb az ezredparancsnokságokhoz és ott tessz jelentést az oly tiszték ellen, akik kutyáikat szájkosár nélkül bocsátják ki az utcára.

Helyreigazítás. Balog István homok-utca 38. sz. a. lakos arról értesít bennünket, hogy a pénteki lapunkban említett botrány hőse nem ő. Szívesen helyreigazítjuk hírünket olykép, hogy más Balog Istvánról van szó.

A zászlószentelés fényképei. Letzter József, a mi agilis fényképészünk ugyancsak működött a zászlószentelés alatt. Majd itt, majd ott tünt fel kisebb vagy nagyobb géppel, amint készítette a ritka szép ünnepély pillanat felvételeit. Ma volt alkalomunk belőlük többet láthatni, pompásan sikerült képek az ünnepélynek minden színes részéről. A képek már a ma délutáni órákban lesznek közszemlére kitéve a műteremnek kapu alatti kirakataiban; még pedig nem kevesebb, mint 46 felvétel lesz látható.

Sajtóhiba. Lapunk hétfői számában a főiskolai ifjuság ünnepélyéről közölt tudósításunkba sajnálatos sajtóhiba csuszott be, két sornyi kéziratnak nyomdai tévedés folytán történt kimaradása miatt. E helyett: „Fél 11 órakor lett vége az isteni tiszteletnek, amely valóban” ezt kellett volna szedni: „Fél 11 órakor lett vége az isteni tiszteletnek. Ezt a kocsiuknak újabb felvonulása követte, amely valóban elmaradhatott volna.” Ez értelemben igazítjuk helyre közleményünket.

Rövid hírek a rendőrségről. A rendőrség bünygyi osztályához előállították Szabó Mihály tiltott kéregetésért, Bögre Ferenczet csavargásért, Gyulai Mária utcai botrányért és Szél Eszter cselédet tiltott pásztoróráért, Siger Juli, Szatmári Zsuzsa és Fazekas Mária cselédekét pedig feljelentették, mert a népkertbeli orgona-virágokat letépdették.

Nyilvános nyugtázás. A debreczeni első takarékpénztár egyesületünkhöz a mai napon 40 koronát juttatott az egyesület céljainak támogatására. Midőn a nemes adományt nyugtázom, egyben őszinte köszönetemet fejezem ki az igazgatósággal szemben. A debreczeni torna-egylet nevében dr. Polgár D. niel, titkár.

Szolyvai és Luhi Erzsébet

gyógyvizek elsőrangú szaktekintélyek szerint felülmulják a krondorfi és giesshübli külföldi forrásokat. Sokkal ocsóbbak is. Feltűnő gyógyhatással alkalmazhatók: köszvény, vese, hólyag, gyomor, torok, tüdő és gégehajók esetén. Elsőrangú élvezet és borvizek. — Megrendelhetők a uradalmi forrás bérletességénél Szolyván (Bereg.) Kaphatók minden jobb fűszerüzletben és vendéglőben. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

— Elv
délután a Na
zető orzagut
kete bőrű pé
letes megtalá
mul, ha a r
telához beszo

x Ne
mindenki me
ma a legeleg
gol és hazai
delhetők az
sz. a. A dus
latos a nagy
legzisesebb
berg József
mindenki me

x Női
zier, angol u
priquált Uste
Lajos divatár

x Diva
glacé női bő
övök 35 krtó
hajcsattok és
Főtér.

x Fe
Krausz Gyula
hirdetésére.

Május 1
szöntője. Nem
ilyenkor a va
kasszáinak ta
ben lejátszod
jushan veszi
temonneiből
nehogy az ar
leányaik jó
kok és aran

senek. És ez
az iparos és
biztosittatik,
legfontosabb
megoldást. P
mőr zenitlyé

Beh sol
arany vándor
és „Bain” je
ama kincsesh
legkülönféle
magában. Ha
fürdőink egyi
den szempon
mos kü földi
gyógyhatást
úgy valóban
megbocsájtha

Fehér h
dönk szerepe
Ép harc
üzületem rep
tehat még a
id-jén volt. E
dégek relatív
ma már hats
meglepett. Sz
fias örömeber
jó része mag

Megjött
nodás. Sajná
hogy ennek
hazafiasság
nagyon egys
sehol a világ
országban se
zánkban ezt
az finom, a
egyéb uri kel
ha direkté
csak en vag
rint épült.
Nem ig
désék, vér é

Hal

— **Elveszett pénztárca** Vasárnap délután a Nagyerdőn a jégvermeken tul vezető országúton 51 koronát tartalmazó fekete bőrű pénztárca veszett el. A becsületes megtaláló az érték felét kapja jutalmul, ha a rendőrfőkapitányság kiadóhivatalához beszolgáltatja.

x **Ne tessék csodálkozni**, hogy mindenki mellőzi a kész ruhák vételét, mert ma a legelegánsabb öltönyök a legjobb angol és hazai szövetekből 15—20 frt.-ért rendelkezhetők az Angol Szabónál Kossuth-u. 8. sz. a. A dus szövetraktár megtekintése ajánlatos a nagyerdői közönség figyelmébe. A legizlésebb kivitelről gondoskodik Rosenberg József uriszabó. Próbarendelés által mindenki meggyőződhetik.

x **Női confectió** ujdonságok, überzier, angol utazó Raglan, Vizmentes Impriquált Usterekben alkalmi eladás Rózsa Lajos divatruházában.

x **Divatos női táskák** 50 krtól, glacé női bőrkeztük 90 krtól, legujabb női övök 35 krtól, női czérna keztük 18 krtól, hajcsatok és fésük Fisch Testvéreknél, Fötér.

x **Felhívjuk** olvasóink figyelmét Krausz Gyula cég új rőfösüzletének mai hirdetésére.

Rovás.

Május 1-je a hivatalos szezon beköszöntője. Nem csekély mértékben szaporodik ilyenkor a vasutak, nyaralóhelyek és hotelek kasszáinak tartalma. A varrónők erszényeiben lejátszódó metaformozis ugyancsak májusban veszi kezdetét. A vékonypénzü portemonneiból előkerül a tü meg a gyűszű, nehogy az anyaink, hugaink, feleségeink és leányaink jóvoltából helyükbe kerülő bankok és aranyak között disharmonial keltessenek. És ez jó van így, mert míg egyrészt az iparos és kereskedő megélhetése ilyképp biztosított, addig másrészt az asszonyok legfontosabb ügye, a toalettkérdés is nyer megoldást. Pláne most, a mikor a fürdőket már zenitlyéhez köeledik.

Beh sok ropogós bankó meg csenő arany vándorol ilyenkor a külföld „Bod“ és „Bain“ jeibe, holott épp edes h zink ama kincsesháza a természetnek, mely a legkülönfélébb bajoknál javalt fürdőket rejti magában. Ha még tekintse be vesszük, hogy fürdőink egyike másika nemcsak, hogy minden szempontból versenyképes a parhuzamos külföldi fürdőkkel, hanem azokat a gyógyhatást tekintve még fölül is múljak, úgy valóban rejvénytárgyát képezi ez a megbecsülhetetlen indolencia.

Fehér holó livéteképen csak egy fürdők szerepel: *Pöstyén*.

Ép három hete, hogy rheumás könyök izülemem reperálása céljából id jöttem. Ez tehát még a kora tavasszal, az aequinoctium id-jén volt. És mondhatom, hogy a fürdőven dégek relatív okaságig háromszáz voltak, ma már hatszáz mutat a kuriista, valóban meglepett. Szívem csak úgy áradozott haza fias örömeiben, midőn megtudtam, hogy azok jó része magyar.

Megjött azonban csakhamar a kijózanodás. Sajnálattal kellett ugyanis értesülnöm, hogy ennek az örvendetes körülménynek a hazafiassághoz semmi köze sincsen. A dolog nagyon egyszerű, ámbátor szomorú. Tán sehhol a világon, még a legcivilizáltabb országban sem balljak annyiszor, mint hazánkban ezt az exiomet: Csak az jó, csak az finom, a mi külföldi. A kalap, keztük s egyéb uri kellékek csak úgy elegáns és finom, ha direkte Angliából hozatjuk. A „Robe“ csak en vague, ha Wort mester tervei szerint épült.

Nem így azonban a csuz, köszvény hűdés, vér és női bajok, bőr és csontbeteg-

ségek, skrofulozis, angolkór s tudja ég mi minden bajban szenvedőknel. Ezekre már a külföldön nem találunk panaceaát, legalább olyat nem, amely hatásában akrcsak meg is közelitene Pöstyént. Vagy tán a magyarok iránt táplált szimpatianak tudjam be a különféle náciobeli tartózkodását? Ha épek és egészségesek voinának, akkor tán még, de ép az a bökkenő, hogy mihelyt megszédtek magukat, uccu neki ki Berlin, ki Moszkva, ki London, ki Bukarest stb. irányába elgözl.

Mindez pedig mit jelent? Nagyon furcsát. Azt jelenti, hogy magyar fürdő iránt, a magyar közönség csak akkor kezd érdek lődni, ha annak szuverén voltáról a külföld már kiállította a bizonyítványt. Mnta ez inkább szegénységi bizonyítvány volna.

—z—z.

Csalás hamis pénzzel.

Lépre került csalók.

Szabó Lajos Pelczéder Samu nevő társával Margittán próbált szerencsét, hogy a hamis pénz meséjével valódi pénzeket csaljon ki hiszékeny emberektől, de ez egyszer tuljártak az eszén és csuful rajtavesztett. A két férfi lerándult Margittára, s a Margit fogadóba szállott. Mindketten mint nagyváradi ügynökök szerepeltek a szálló vendégkönyvében. Tehát az ügynök urak kiszemelték az áldozatot, még pedig May Gábor jómódu szabómester személyében, akit együttesen meglátogattak. Előbb a politikáról beszélgettek, amint illik, aztán Szabó előhozakodott a portékájával:

— Kedves Mayer bácsi szeretne-e hamarosan meggazdagodni?

A derék mesternek szinte a nyála kezdett uszni. A szemé ragyogott:

— Istenem, hogy kérdezhet ilyet? Szabó Lajos hümögött, elgondolkozott:

— Ha tud titkot tartani becsület-szóra bátyám uram, mondok egyet és kettő lesz belőle!

Az ünnepies fogadkozás után pedig az ügynök ur egyenesen előrukkolt és ajánlatot tett, hogy 1000 koronáért 5000 korona értékű hamis bankót szállit, olyan ropogós, gyönyörű pénzt, hogy az osztrák magyar bank vezérigazgatója is örömet el-fogadja.

Mayer Gabor másnapra rendelte magához Szabókat, mert — úgy mondta — pénzt kell keríteni a takarékpénztárból. A két jó firma meg is jelent másnap, de a szabómester már jó eleve értesítette érkezésükről a csendőrséget, akik Szabó Lajost és Pelczéder Samut a Margit-szállóban letartóztatták és vasárnap bekísérték a nagyváradi ügyészséghez. A csalóknál több husz koronás hamis bankjegyet találtak.

Színház.

Marianna. Echezarajnak ebben a borzadalmas, matematikai pontossággal fölépített drámájában buc uzott Makó Lajos szintársulatának két intelligens művésze,

ak k véletlenül egyek az életben. Palágyi Lajos játszotta Dánielt, a férjhióst, Menszáros Margit Mariannát, a női hőst. Ami szép éget, finomságot és erőt: ki lehetett fejezni ebben a két lobogó jellemben: azt kifejezték, különösen Palágyi. Az ő legnagyobb művészi érdeme mindenesetre az alakította jellem fő t való rendelkezése, főleg értelemmel való kormányzate azoknak az eszközöknek, amelyekkel rendelkezik. Ő minden fogyatkozását értelmével pótolja s így hatása mindig van játékának. De ott a legművészi, ahol a megbántott szív panaszát kell tolmácsolnia. Felesége, Menszáros Margit, az erős akaratu nők ábrázolásában aratta legszebb sikereit. Intelligenciája nem kisebb a Palágyiéénál. S mikor egymásnak kell játszaniok: igazán szépet tudnak nyujtani. Ez este elhalmozta őket a közönség szeretetének külső és belső minden jelével. Nagy gyönyörűséget szerzett ismét Mezei Péter kedves, egészséges művésze. Ő benne sokat nyert Makó. Jó volt Csontos is hideg, tette termett tábornokával. A színház tele volt és rettentően meleg volt.

TAVIRATOK.

Hosszu lesz a felirati vita.

Budapest, május 8. Már előrelátható, hogy a felirati vita sokáig el fog tartani, úgy lehet, e hó végéig. Ezért e hét végén megszakítják a vitát, hogy megalakíthassák a szakbizottságokat. A horvát kérdésben *Polónyi Géza* fog nyilatkozni a legközelebbi ülések egyikén.

Tisza bécsi útja.

Bécs, május 8. Tisza István gróf kormányelnök kihallgatása nem vezetett eredményre. Burián közös pénzügyminiszter nem vállalkozik kabinet-alakításra. Tisza tehát, miután hiába kérte falmentését, marad.

Az alsó árpási választás.

Alsó-árpás, május 8. Az alsó-árpási kerületben újra Serbán Miklós választották meg Vasu Oktáv oláh nemzetiségivel szemben 63 szavazattöbbséggel. Serbán, akinek választását csalás miatt megsemmisítette a kuria, most pártönkivüli.

Belefult a Rába folyóba.

Győr, május 8. Pokrócz Nándor banktisztviselő délután 3 órakor a Rábán lélekvesztőn indult el a csolnakházból. Várjon Lajos 19. gyalogezredbeli hadnagy barátja le akarta fényképezni. Pakrócz eközben elejtette a kezéből az egyik evezőt és mikor utána kapott, a lélekvesztő megbillent és ő a vízbe esett. A csolnakházból a szolga és hadnagy barátja evezőt nyujtottak feléje, amelyet ő oly erővel ragadott meg, hogy mentőit is a vízbe rántotta. A hadnagy és a szolga nagy nehezen kiusztak a partra, de Pakrócz a vízbe fult. Holttestét 5 órakor fogták ki. Fialat özvegye és 5 hónapos gyermeke maradt hátra.

Gépkocsi szerencsétlenség.

Budapest. Ma délután Károlyi Mihály gróf Zsanett nővérel és Wang Venczel gépészevel a Margit-szigetre száguldott gépkocsijával. A sziget közepén a gépkocsi fának ment és ösz-

Hallotta Ön??

Megvettük a Kiss Lajos csódtömegét és az üzlethelyiségéből az egész áruraktárt elszállítottuk. Az összes rőfös és rövidárúk melyek a csódtömegben voltak, valamint napernyők, blousok, fehérneműek a volt **László-féle helyiségben**, üzletünk közvetlen tőszomszédságában leltári becsértékben (félár) kerülnek eladásra. **Wallerstein Fülöp** fiat

szetört, míg a benne ülők kibuktak. Wang gépész és Károlyi gróf súlyos zúzódásokat, a grófnő pedig agyvérzést szenvedett. A szerencsétlenül jártakat mentők lakásaikra szállították.

Bécsi lap a válságról.

Bécs, május 8. Tisza bécsi utjáról és a vele kapcsolatos dolgokról érdekes hírt közöl a Neues Wiener Tagblatt, mely az írja, hogy az uralkodó a dolgok mai állásában nem teljesíthette Tiszának a fölmentésre irányuló kérelmét, mert új kormány még nincs. Az ellenzéki többség felirata egyetlen lépéssel sem viszi előbbre a válságot, amely ma is azon állapotban van, mint volt.

Közgazdaság.

Hazánk képviselői. Bernben, mint ismeretes, nemzetközi munkakongresszus lesz. E kongresszuson a magyar állam képviselteti magát. A kongresszusra utaztak, mint az ország képviselői. Szerényi József miniszteri tanácsos, Csoka József osztálytanácsos, dr. Leszner Richárd miniszteri titkár és Gerster Miklós iparfelügyelő.

Terménytőzsde.

Shvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése. Budapest, 1905. május 8

Készáru 20 magasabb, határidők szilárdan indultak. Később eső hírekre 25-30 fillérrel elgyengültek.

1905. októberi buza	17.34.—86
májusi buza	18.60.—62
októberi roza	14.—02
1905. májusi rozs	15.—02
októberi zab	12 04.—06
1905. májusi zab	14 04.—06
1905. májusi tengeri	14 98.—
juliusi	14 46.—48
szeptemberi	—.—
1900. májusi tengeri	11.92.—94
1905. augusztusi repce	24 20.—30

REGÉNY-CSARNOK.

A vén kurucz fia.

— Elbeszélés. —

7

Irta: Magyar Gyula.

Mert olyan a magyar ember: Imádja az Istent. Tud mélyen vallásos lenni. De ez az érzése nem csap ki soha. Nyugodtan folydogál medrében. De ha a hazáról van szó, az érzelmei széles, hullámos folyamtagadnak. Folyammá, amely büszkén, bátran, feltartóztatlanul hömpölyög előre. Ellenállhatatlan erővel, szilajon, de egyuttal szeretettel ragadva magával a rokon dolgokat; de zúgó morajlással dobva partra a haladását gátolni igyekvő tárgyakat. Mintha azt zúgnák az egymásra torló habok: „Ne bántsd a magyart! . . .”

Má-nap Pista felkelt betegágyából és hozzáfogott rondes, napi munkájához. A két kis családot pedig ettől a naptól kezdve igaz, kölcsönös szereteten épült barátság fűzte egymáshoz.

III.

Sajátságosan rendszertelen, igazságtalan az emberek sorsa. Míg a rossz dúsul a meg nem érdemelt földi javakban, addig a jó igen gyakran nyomorban tengődik. És ha elvéte a szeszélyos sors megadja a jónak a megérdemelt jutalmat, mi

előtt a jutalmazott élvezhetné az utjában fakadó rózsák illatát, vagy téphetne azokból; mielőtt sütkereshetnék a felhőtlen égől alamosolygó nap sugarak verőfényénél: a sors ismét mást gondol. . . . És egy hirtelen támadt vihar kegyetlenül suhanó szárnyaival letördeli, messze elsodorja a nyiló rózsákat; sötét fellegekkel fedi el a ragyogó napot és ráadásul földreteríti kinosan csalódott játékszerét az embert.

*

Az a barátság, amely Domján Marisék és a Bencze család között fejlődött, egyre szorosabbá vált. A legény és leány kölcsönös érzelmei pedig annyira nyilvánvaló szerelemmé, hogy már csak nagyon rövid idő kérdése volt, hogy mikor tartják meg a Pista és Maris házasságát. Ezzel annál inkább sietniök kellett, mert közelgett október, a mikor a legényt katonának viszik.

De közeledett ennél egy nagyobb veszedelem is.

Egy napon ugyanis az egyik szomszédasszony — aki különben meglehetősen faluszarkája volt — egy kis beszélgetés ürügye alatt át nézett Domjánékhoz. Tulajdonképpen pedig konkolyhintés volt a célja. De hogy ilyesmit fel se tételezzenek róla, egyenesen, kerülgetés nélkül, nekivágott a dolog közepének. Kijelentette, hogy ő nagyon szereti a szomszédasszonyt és leányát. És éppen ezért a legnagyobb sajnálatára válnék, ha azzal a rozsz Bencze Pistával szerencsétlenül járnak.

[Folytatjuk.]

Szerkesztői üzenetek.

Cs. Püstös A. urnak (Debreczen) Csapán azért tettük félre, hogy a két vitázó c-átázását annál pártatlanabban ítéldesse meg az olvasó közönség.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN. Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye

Női divat

Külön szőnyeg osztály.

— Függyönyök —
— Ágy- és asztalterítők —
— Linoleum —
óriási raktár!!

Hivatalok és magánfelek részére!

Ruggyanta és Réz bélyegző

számozógépeket, pecsétnyomó állandó festékpárna és ízléses nyomtatványokat

gyorsan, pontosan és olcsó árban készit

az Első debreczeni

Ruggyanta-bélyegző-gyár

és nyomda

Simonffy-utca 5. szám.

legjobb óvszer a „Dr. Borsos féle hajszesz”, mely megszünteti a hajvégek megtörését, a hajhullást, a fejbőr elkorpasodását s előmozdítja a haj növekedését. Kis úv g Dr. Borsos-féle hajszesz ára 1 kor., nagy üvegé 2 kor. — Készítő helye s főraktára

Plasztikus

szép termetet minden hölgy nyerhet, ha csakis mérték után készített

mellfüzöt

használ.

Hölgyek óvakodjanak a gyárilag előállított fűzők használatától. mert ezek a legnagyobb mértékben ártalmasak a szervezetre, míg ellenben a mérték szerinti készítésű mellfüzők az egészségnek megóvása céljából orvosilag is ajánlatnak.

A legjobb egészségi fűzők készítője

Piacz-u. 42. szám

Lamprecht-palotában

Goldstein Karolin.

Divatos napernyők

Jó mosó széles Delainek

30 és 40 kr.

Cosmanosi mosó áruk,

20 cm. széles sima Batistok,

Női ruhavásznak, Zephirek

olcsó szabott árakon kaphatók

Szabó Lajos fiai cégnél

DEBRECZEN, Rózsater.

NAGY LAJOS

irodaja

Debreczenben Csapó-u. 13. sz.

A mezőrendőrkapitányság mellett. Telefon 335.

Okmánykészítő vállalat. Megszerez nagykorúsítási, nősülési, örökbefogadási, névmagyarosítási, par, mindennemű katonai és hatósági, Erkölesei, Szegénység és Váloperekhez szükséges mindennemű bizonyítványokat s Remington írógépjén mindennemű írásmunkákat készit.

Incasso Intézet. Beszedi a kintlévő tartozásokat rövid idő alatt.

Magánkutató privát detectív-vállalat. Minden nemű családi ügyekben adandó megbízatást elfogad s egyéb nyomozásokat és családi megfigyeléseket a legnagyobb titoktartás mellett eszközöl.

Általános Adásvételt és Házasságközvetítő Iroda. Tessék a Csapó-u. 13. sz. ház végén kifüggesztve levő saját hirdetési tábláimat megtekinteni, ahol is eladó földek, házak, szállók és házassulandó egyének állandóan felsorolva és kifüggesztve vannak.

A vállalat tulajdonosa Nagy Lajos volt ügyvéd, kinek szakavatottsága és feltétlen megbízhatósága mellett legfényesebben taruszkodnak Debreczen város polgármesteri hivatalától, kir. Törvényszék, Vizsgálóbírószág, Kir. Járásbírószág, dr. Kardos Samu, dr. Szöllös Dezső és dr. Király Péter ügyvéd uraktól nyert szolgálati bizonyítványai, ahol is több mint 8 éven keresztül működött mint fogalmazó segéd s ki a debreczeni, kir. Törvényszéktől kir. bírósági végrehajtói oklevelet is nyert.

Hivatalos órák mindég. (Jelszavam: „Mindég ébren!”)

Mihalovits Jenő

gyógyszertára

DBBRECZENBEN.

Hajhullás ellen

E hó 10-én

nyílik meg

Krausz Gyula

rövidáru-, rőfös- és
kézimunka üzlete

Kossuth-u. 15.

→ a gyógyszerházzal szemben. ←

Van szerencsénk a nagyérdemű
közönséget értesíteni, hogy a világhírű

Borszéki borviz

kizárólagos főraktárát Debreczen és
Hódmezőközségi részére átvettük e vizet a
fogyasztó közönségnek következő árak-
ban adjuk:

2 literes 48 fillér, 1 literes 34
fillér, 1/2 liter 26 fillér. — Üres üve-
gekért vissza-dunk 2 literesét 8 fill.,
1 literért 6 fillért, 1/2 literesért 4 fillért.

Viszonteladóknek és vendéglősök-
nek igen előnyös árajánlattal szolgálunk.

Tisztelettel

Lusztig és Bán

fűszerkereskedése

Simonffy-utca 2., Városi bérház.

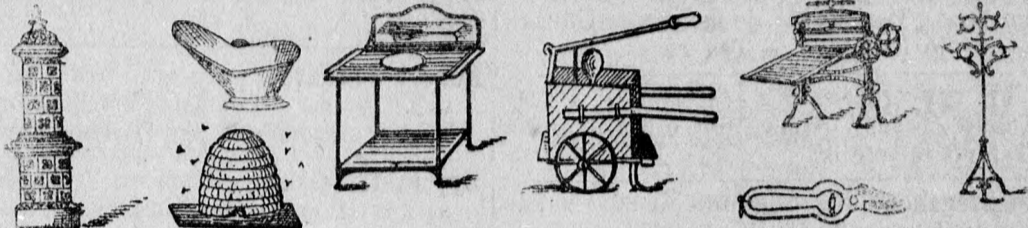
Orosházi Kenyér-sütőde és Ételmezési Csarnok

ajánlja

Tiszta tejjel és valódi vajjal előállított finom fehér és Luxus süteményét
valamint

1 kg. 0-ás lisztből hófehér kenyér . . . 1 kilo 16 kr.
1 kg. barna kenyér 1 kilo 10 kr.
Új máltai burgonya 1 kilo 16 kr.

Spárga, bab, lencse, borsó, dió, szilva, lekvár, tojás,
ecetes ugorka, zöldbab, méz a legolcsóbban beszerezhető.

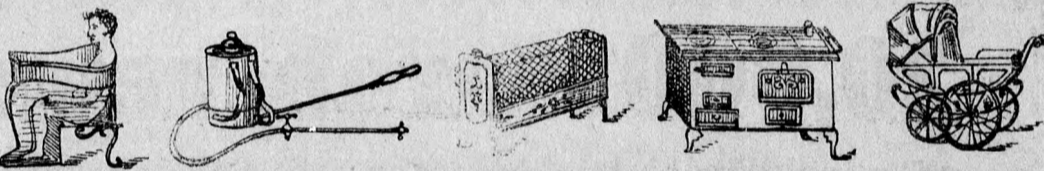
TÓTH GYULA

vaskereskedő

Debreczen, Piacz-u. 20. és 27. sz.

Ajánl legjobb minőségben a tavaszi időnyre
kertész ti és gazdasági szerszámokat és felszerelése-
ket. Kerti vasbutorok, gyermek kocsik, fürdőkádak,
jégsekreányek, vas- és rézbutorok, peronospora- és
kerti fecskendők minden vas- és faiparhoz való
szerszámok, tüskés kerítés huzalok, építkezésekhez
vasgerendák, vas- és porcellán kályhák, utóbbiakhoz
multiplicátor [hőfejlesztő] betétek, méhészeti cikkek.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

A temesvári „Turul” czipőgyár részv. társ. főraktára.

Frt 2⁵⁰ Férfi czugos czipő
mindennapi haszná-
latra sima v. betétes.

Frt 3 Férfi füzös czipő, igen
tartós.

Frt 4²⁵ Férfi füz-
zős czipő
erős box bőrből.

Frt 4⁵⁰ Férfi füzös czipő erős
box bőrből.

Frt 5⁵⁰ Férfi füzös czipő
Chevreau bőrből
Goodyear varrott.

DEBRECZEN,
Piacz-utca 48.

Szt.-Anna-utca sarkán.

különlegesség valódi Goodyear varrott
világczipő.

A jelenkor elismert
legjobb czipője.

**Kizárólag
Magyar
gyártmány.**

Frt 2⁴⁰ Női czugos czipő,
igen erős.

Frt 2⁸⁰ Női füzös czipő erős.
Fekete vagy színes
bőrből.

Frt 3 Női gombos czipő
erős. Fekete
vagy színes bőrből.

Frt 3⁷⁵ Női füzös czipő box
bőrből. Elegans!

Női fél kivágott és spanglis
czipő nagyon olcsó árban.

Kiváló minőség! — Dus választék.

Olcsó áraink feltűnést keltenek.

Heti gyártás 15000 pár czipő.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, szontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkkel színt minden szó 4 fillér. Vidéki tudakozódásnak tessék válaszbélyeget csatolni.

Legszebb fiu- és leány ruhák a Párizsi Divat Áruházban kaphatók.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögéskor a legjobb cukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Budai cukrászda, Jóska és Jóna drogueriájában.

Bankpalotabeli bájos ismeretlen. Utczai jó ismerőse kéri, hogy ma este 5 és 1/4 órakor sétáljon a katolikus templomtól a Szentanna utca sarkáig, vagy ha nem jöhet adjon post-restant értesítést a fopostára „Tea rózsá” jelige miatt. Üdvözlő piaci jó ismerőse, a Tea rózsá.

70 kr. egy óra tisztítás és javítás Pinter Dezső órásnál, Szent Anna-utca 2. szám. Tanuló felvétetik.

Szemüvegek és orr csipetők Fischer Jakab szakértő latszerésznél Piacz-u. 23. sz. kaphatók Távcsovek és látcsövek, kipróbált aneroide lég-sulymérők (időjelzők) nagy választékban.

Kerékpárok: Dianna, Premier, Puch & Comp-féle, Sima egyedül csak Keszler A. nál kaphatók Debreczen, Piacz- és Simonffy-utca sarok.

Divatos női- és leány kalapok 3 koronától fejjebb kaphatók a Párizsi Divat Áruházban.

Kefir tej kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

Nem gyári, hanem saját készítményű cipők legolcsóbban beszerezhetők Krausz Mór cipéznél Piacz u. 34. sz. Közvetlen a főposta mellett.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjutányosabban és jótállás mellett eszközli **Földvári L. debreczeni első Elektrotechnikai vállalata** Kossuth-utca 1. szám (az udvarban.) **Villamos felszerelések, zseblámpák, kerékpárok és alkatrészek** raktára. Képes árjegyzék ingyen. — Telefon-szám 168.

Kőkeret Gusztávné vizsgázott massuse. Elvállal orvosi rendelésre hidegvizledörzsöléseket és masszázst Darabos-utca 58.

Egy raktárhelyiség Piacz- és Csapó utca sarkán (Stenczinger ház) kiadó.

Vasztergályozást, vasgályozást, gépjavitást a legolcsóbban vállal Preisler Mór gépműhelye Debreczen, Deák-Ferencz utca 22.

Mester u. 7. sz. alatt levő utcza lakás azonnal ocsó árban átadható.

Új részletüzlet Csapó-u. 22. megnyitott és ajjal vaszon, kanavász, kész férfi ruha, szövet és mosó árukat stb. nagy választékban a legolcsóbb árak mellett.

Kitűnő hangu szalon pedál cimbalom (fekete) jutányos áron eladó. Széchenyi-u. 8. szám alatt kereszt épület.

Legforgalmasabb helyen álló fűszerüzlet elköltözés miatt azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban.

A Homokkertben az 53. számú ház jó termőszőlővel kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni a kiadóhivatalban.

Órák, ékszer minden kivitelben legolcsóbban csakis Kurián Gyula órás és ékszerésznél Debreczen, Piacz-utca 42.

Biharmegyében Rob gány községben 750 holdas birtok egy tagban vagy holdanként eladó. Bővebb felvilágosítást ugyanott ad Mandel Dezső.

Házak és szőlők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók Nagy Lajos irodájában Csapó u. 13. sz. Telefon 335. (Tiszt urak és földbirtokok részére kényelmes házak, istállóval.)

Fajtiszta Fox-Terrier ebek (Sima szőrűek) patkány és roka irtásra kitűnőek. Kaphatók és előj gyzéseket elfogad „Hortobágy” kennel Debreczen, II. j. Homokkert 180 sz.

Remek nyaralóhely. Parkirozott erdő mellett 1600 négyszögöl termő szőlővel, Bocskai kerti állomástól 2 percnyire. Debreczentől naponta ötször vasút. Előnyös feltételekkel eladó. Czim a kiadóhivatalban.

900 négyszögöl szőlő Csapókert II-ik járásban házhegyeknek felosztva is eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Egy utcza butorozott szoba Egyháztér 13. szám alatt azonnal bérbe kiadó

20,000 darab nemes rózsató

— a legkitűnőbb fajokból, szép erős példányokban, igen jutányos árakban. —

Felhívom a nagyérdemű közönség b. figyelmét

műkertészeti és rózsatelepem

megtékinésére, a mely különösen a kertészkedő közönségnek igen tanulságos. — Virágüzletemben a legizlésebb csokrok, koszorúk, virágkosarak s mindenféle modern diszmunkák szolid árakban készíttetnek.

Frissen vágott virágokból állandó nagy készlet.

A mai naptól kezdve ugyancsak virágüzletemben kaphatók a következő saját termelésű friss zöldségeim u. m. : **fejes-saláta, karalábé, ugorka, champignon gomba (csipke), hónapos-retek.**

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve vagyok

Műkertészeti és rózsatelep:

a MÁV. főállomás mögött, Csónakázó-tó mellett, u. n. Egyletkertben.
Telefon 341. szám.

kiváló tisztelettel:

FARKAS GYULA,

műkertész.

Virágüzlet:

Piacz-utca 26-ik szám., Nagytőzsde mellett.
Telefon 304. szám.

Új üzlet.

Kékre festett kirakat.

Ilyen szép árut még nem láttak.

Most érkeztek

DELÉNEK

Most érkeztek

Egységes szabott árak:

III	Mosó delain	27 kr.	III
III	Gyapju delain	35 kr.	III
III	Francia delain legfinomabb	65 kr.	III

Az árak olcsóbbak mint bárhol.

Naponta érkeznek újdonságok.

Fióközlet:

Maradék áruház

Piacz-utca 19

Löwy F.

Piacz-utca 24.

volt Szifft fele helyiség.

Új üzlet.

Kékre festett kirakat.